

Utazás villamoson Buda- pest körül.

Budapest, október 15.

(Saját tudósítónktól.) Előre megjegyezzük, hogy ezeknek az írásoknak valaha kortörténeti értékük lesz. Aki majd valaha megírja a magyar főváros történetét és abban a korban írja meg, amikor már nálunk is természetesnek gondolja mindenki a kényelmes és az olcsó közlekedést, akkor a budapesti közlekedés fejlődésének fejezete érdekes, pompás és rendkívül mulatságos fejezet lesz. Sokat írtunk már róla és tudja is minden ember Budapesten, hogy nálunk a legdrágábbak a villamosok, hogy Bécsben husz fillér, Berlinben és a német városokban tizenöt pfennig, Amsterdamban husz cent a leghosszabb villamos ut, de ezek a magas díjak igazán egy-két kivételes vonalra vonatkoznak s ha lehet, akár tizszer is átszállhat az utas.

Nálunk? A pestieknek nem kell bővebben magyarázni a pesti villamost, de a Pestet járó vidékieknek sem, mert éppen ők azok, akik mindig kétszeres árakat fizetnek a villamoson, annyit sem értvén hozzájuk, mint mi. De mért ne mulassunk a magunk baján? És mért ne lássák a késő utódok összegyűjtve azokat a furcsa kellemetlenségeket, amelyek miatt mi, boldog pestiek, egy egész életet bosszankodunk el? Utazzuk egyszer körül a várost villamoson.

I.

Pestnek nincs idegenforgalma, de annak a néhány osztráknak, vagy németnek, aki kuriozumból ide is ellátogat egy-két napra, a berlini „Griebens Reiseführer“ Budapestről szóló kötete szolgál fölvilágosítással. Igazán jó könyv, lelkiismeretes, pontos utmutató, amit abból is látni mindjárt, hogy a villamos utazásról ezt a tanácsot adja az idegennek:

— Ne váltson semmiesetre sem átszálló jegyet, mert azt úgy sem fogja tudni, hogy Budapesten hol szabad átszállani és milyen kocsikra s egészen bizonyos, hogy nem takarékoskodik az átszálló-jegygyel, hanem többet fizet, mert a másik kocsin új jegyet kell váltania.

A tanács kitünő, de a magyarázata nem teljes. Mert hátha egyáltalán nem is adnak átszálló-jegyet?

A Váci-körut és az Andrásy-ut keresztezésénél vagyok. El akarok menni a Baross-utcába; oda, ahol a Baross-utca a nagyköruttal találkozik. Föl-szállok a villamosra.

— Kérek egy átszállót a Baross-utcába.

A kalauz rám néz és nevet

— Az nincs.

— De hiszen a kócsi ott megy el mellette!

— Még sincs. Tessék kérem jegyet váltani.

— Akkor egyet a Baross-utcáig.

Mig leszakítja és kifizetem érte a husz fillért (öt pernyi utért: husz fillért), megérkezünk a következő megállóhelyre: a Deák-térre. Itt azt mondja a kalauz:

— Tetszik látni, innen már van átszálló a Baross-utcába.

— Husz méterre arrébb még nem volt, innen pedig már van? Hát mért nem mondta előbb?

— Mindegy az kérem. A Deák-térig ez az egy megálló is szakasz: tizenkét fillér. Onnét az átszálló husz fillér, az összesen 32 fillér. Most a jegy a Baross-utcáig 20 fillér, onnan a nagykörutig 12 fillér, az is 32 fillér összesen.

32 fillér nyolc-tíz percig tartó utért! Rettenetesen sok. No de visszafelé majd nem ezt az utat választom. A Rákóczi-ut felé megyek vissza az Andrassy-ut és a Váci-körut keresztezéséhez. A József-köruton, a Baross-utca sarkán föl is ülök egy villamos kocsira.

— Kérek egy átszállót a Váci-körutra.

— Nincs.

— Egyáltalán nincs átszálló?

— De van, hanem csak a Nemzeti Színházig, a Rákóczi-ut és a Károly-körut sarkáig. Onnan még egy szakaszt kell venni.

Tehát hiába, ez az ut is csak 32 fillér. Ugy van ez megcsinálva, hogy még ez a legolcsóbb.

De tegyük meg egy másik utat. A keleti pályaudvartól a parlamentig. A kalauz a keleti pályaudvarnál szánakozva mondja:

— Megy ugyan arra kocsí, de nincs rá átszálló.

— Hát meddig van?

— A Podmaniczky-utcáig.

Váltak husz fillérért egy átszállót. Az Erzsébet-körut sarkán leszálok és megvárom a körforgalmi kocsit, amely elvisz egészen a parlamentig. Átadom a jegyemet: rendben van. De a Podmaniczky-utcánál föl kell kelnem és oda kell mennem a kalauzhoz:

— Most pedig adjon egy szakaszt.

Ugyanazon a kocsin újra jegyet kell váltanom! Mert annak az ördögös 32 fillérnek ki kell jönnie. Valami kabalisztikus szám ez a 32, hogy ez jön ki minden átszálló-jegynél? Nem, mert van ennél drágább is.

Az Andrassy-ut és a Teréz-körut sarkán vagyok. Most Kispestre szeretnék kimenni. A világ minden városában adnak átszállót azokra a villamosokra, amelyek a környékbeli községekkel kötik össze a várost, egész természetesen tehát átszállót kérek. Az ismert válasz:

— Nincs.

— Hát mi van?

— Van átszálló az Üllői-utra.

Veszek azt. 24 fillérbe kerül. Az Üllői-ut sarkán leszálok s folszálok egy kocsira, abban a reményben, hogy ezzel kijutok az Üllői-ut sarkára, a Szent István-kórház elé, ahonnan a kispesti villamos indul. Megyünk, illetve dőcögünk és szaladunk s már a Ludovikánál vagyunk. Kinézek az ablakon.

— Végre — gondolom magamban — még csak egy megálló és kint vagyok a Szent István-kórháznál.

De éppen ebben a pillanatban zord ábrázattal lép elé a kalauz:

— Tessék leszállani!

— Leszállani? De mért?...

— Az átszálló csak eddig érvényes.

— De én a kispesti villamoshoz akarok menni!

— Akkor tessék gyalog menni, ugyanis pár lépés már az egész. Különbön szakaszjegyet kell venni addig is.

Esik az eső. Mintsem hogy megázzam, inkább veszek egy szakaszt tizenkét fillérért. Így azután éppen 36 fillért fizettem egy husz perces utért.

Bár nem lehet róla szegény, de meg nem állhatom, hogy meg ne kérdezzem a kalauzt:

— Mondja, kedves kalauz ur, mért éppen egy megállóval a kispesti villamos előtt jár le az átszálló érvénye? Hát azt hiszik, hogy az emberek ezért az egy megállóért is megfizetnek még külön 12 fillért?

— Dehogyan fizetnek — felelte. — Inkább leszállanak és gyalog mennek, de szídnak is bennünket, pedig kérem nekünk parancsunk ez. Hanem aki erre akar menni Kispestre, az nem így váltja a jegyet. Az Andrassy-utnál vesz 16 fillérért jegyet az Üllői-utig, ott pedig egy szakaszt 12 fillérért s így kijut egészen a Szent István-kórházig. Ez csak 28 fillér. Átszállóval 8 fillérrel drágábban jön ki az ember, ha egészen odáig villamoson akar menni...

Otthagytam a barátságos kalauzt és pihentem egy kicsit a fáradtságos utazás után.